

Suðuroyartunnil

Jarðfrøðilig viðurskifti og forkanningar

Sambært Landsverk verður innleiðandi mett, at ein møguligur undirsjóvartunnil til Suðuroyar best kann gerast í tveimum pørtum, har farið verður upp í Skúvoy á vegnum millum Sandvík fyri sunnan og Sand fyri norðan. Eisini mugu nýggir ella dagførdir tunlar gerast millum Sandvík og Hvalba og úr Hvalba til Trongisvág/Tvøroyri (Mynd 1). Aðrir møguleikar kunnu tó umhugsast.

Grótgóðskan hevur sjálvandi ein stóran týdning fyri einahvørja tunnilsgerð, og tí er tørvur longu í fyrireikingarskeiðinum at kenna so væl sum til ber til tey jarðfrøðiligu viðurskiftini á tunnilsleiðini. Innleiðandi verður serliga hugt at tveimum høvuðsviðurskiftum: 1) Hvørjar grótfáir farast skal ígjøgnum, partvíst hvussu sjálvar basaltfláirnar eru skikkaðar (tjúkkar/tunnar, fastar/leysar/poknutar/ilskukendar o.s.fr.), men eisini (og ikki minst) markamótini millum basaltfláirnar, har grótið kann vera ilskukent við tjúkri ella tynri royðugrýtislindum o.s.fr. 2) Hvørjar rivur eru á leiðini. Hesar kunnu vera umfatandi við knústum gróti og rökka langt bæði upp/niður og eftir longdini, men smárivur eru eisini, sum kunnu hava týdning fyri tunnilsgerðina og grótstabilitetin, eisini eftir at tunnilin er gjørdur.

Jarðfrøðiligar forkanningar fata vanliga um ymiskar tættir. Innleiðandi verða gjørdar ‘desktop-kanningar’, har allar verandi upplýsingar verða funnar fram, sum partvíst kunnu vísa nakað um jarðfrøðiliga høvuðstættirnar á leiðini, men eisini liggja til grund fyri tilrættislegging av neyvari kanningum. Hesar fevna vanliga partvíst um beinleiðis eygleiðingar á landi og í kjarnaboringum, men eisini um óbeinleiðis kanningar, har tað ikki ber til at gera beinleiðis eygleiðingar, ikki minst úti undir sjónum. Her verða partvíst gjørdar neyvar dýpdarmátingar og partvíst ymisk sløg av seismiskum mátingum fyri at kanna, hvussu tjúkt av leysum tilfari er á botni, áðrenn komið verður niður í fasta hellu, og sjálvandi eisini fyri at meta um grótgóðskuna undir hellubotninum, og hvussu fláirnar ganga/halla.

Jarðfrøðiliga fer ein tunnil til Suðuroyar í høvuðsheitum at ganga í miðfláunum. Við at leggja suðuroyarmunnan í Sandvík (og ikki longur suðuri) sær út til, at sleppast kann undan vánaliga grótinum í kolalindini og gosmyrjuni, sum tá allastaðni tykist at liggja væl niðriundir tunnilhædd. Á Sandoyinni og í Skúgví kemur tunnilin upp í ovastu fláir (Mynd 2).

Fláirnar á hesi leiðini halla í ein høgan landnyrðing (í Suðuroy) til ein nærum beinan eystan (Sandoy). Í Suðuroy er ein høvuðsrivuskipan, sum gongur eftir longdini á oynni (høgan útnyrðing til lágan landsynning), men hon tykist minni týðilig norðast á oynni enn longur suðuri. Í Skúgví og á Sandoy ganga tær týðiligastu rivurnar meira eystur-vestur ella í ein landnyrðing-útsynning.

Nakað av jarðfrøðiligum kanningum eru gjørdar gjøgnum tíðirnar, t.d. á Sandoyinni, har hugsaði tunnilmunnin ikki liggur so langt burtur frá ætlaða munnanum á Sandoyartunlinum, men tørvur verður á at gera fleiri kanningar við serligum atliti at tunlinum til Suðuroyar.

Á landi eru nakrar kanningar gjørdar, men neyðugt verður at gera neyvari eygleiðingar av fláarøðini og av rivum allan vegin fram við landi og upp ígjøgnum eina røð av áum nærhendis ætlaðu tunnilstrekkjunum. Fyri at kenna fláarøðina so neyvt sum gjørligt verður tørvur eisini á at gera nakrar kjarnaboringar, t.d. nærhendis støðum, har tunlarnir eftir ætlan fara at ganga út undir sjóvarmálan.

Undir sjónum finnast spjaddar dýpdardátur og onkur hendinga seismisk linja nærindis tunnilstrekkinum, men ongar neyvar dátur. Tí kann lítið sigast um møguligar rivur og onnur jarðfrøðilig viðurskifti undir havbotninum, áðrenn neyvari kanningar eru gjørdar.

Ein innleiðandi meting av jarðfrøðiligum forkanningararbeiði, tíð og kostnað við atliti at einum møguligum Suðuroyartunli kann setast upp nakað soleiðis:

<i>Lýsing</i>	<i>Tíð</i>	<i>Kostnaður (kr.)</i>
Samla allar verandi upplýsingar og gera eina innleiðandi jarðfrøðiliga frágreiðing umframt neyvri meting av hvørjar víðari kanningar mugu gerast: Jarðfeingi	jan-apr 2017	100.000
Eygleiðingar á og fram við landi (feltarbeiði): Jarðfeingi	mai-sept 2017	250.000
Neyvar dýpdarmátningar (multibeam bathymetri): Landsverk	summar 2017	100.000
Frágreiðing við úrslitum og víðari metingum: Jarðfeingi	oktober 2017	50.000
Kjarnaboringar (Landsverk) við jarðfr. frágreiðing (Jarðfeingi)	apr-okt 2018	1.000.000
Møgulig dátuviðgerð (reprosessering) av verandi seismiskum dátum og neyvri meting av tørvi á nýggjum kanningum – íroknað frágreiðing: Jarðfeingi	vár-summar 2018	150.000
Seismiskar kanningar, serliga við Magnusi Heinason, men møguliga eisini við brúk av fremmandum felag, v. frágr.	vár-summar 2019	1.800.000
Jarðfrøðilig samlifrágreiðing: Jarðfeingi	heystið 2019	150.000

Tørvur verður eisini á jarðfrøðiligari samskipan so hvørt (Jarðfeingi í samráð við Landsverk) og nakað av útlenskari ráðgeving. Hetta verður mettt at kosta kr. 50.000 um árið tey næstu 3 árin.

Samanlagt kann figgingartørvurin tey komandi trý árin sostatt gerast á leið hesin:

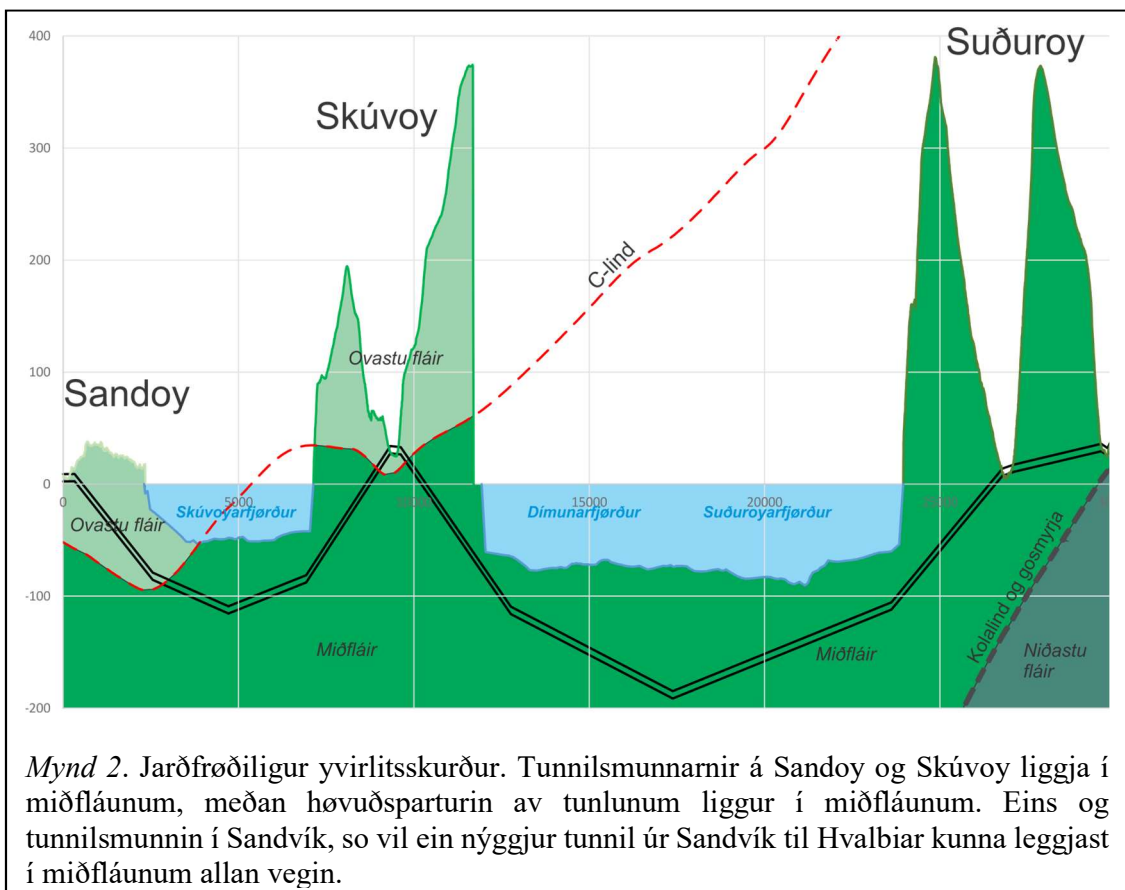
2017: kr. 550.000;   2018: kr. 1.200.000;   2019: kr. 2.000.000.

Samanlagt eigur hetta at geva neyðuga jarðfrøðiliga grundarlagið, áðrenn ein verulig tunnilverkætlan fer í gongd. Royndirnar við undirsjóvartunnilverkætlanum higartil hava víst, at tørvur kann gerast á fleiri og meira kostnaðarmiklum kanningum, men hesar kunnu meira hóskandi gerast partur av sjálvari verkætlanini og fíggjast tann vegin.

Jarðfeingi, 25-10-2016
Martin V. Heinesen

Mynd 1. Innleiðandi metir Landsverk, at ein Suðuroyartunnill kann gerast í tveimum pørtum, har tann norðari gongur frá leiðini stutt norðan fyri Sands bygð til Skúvoyar, og haðani gongur ein annar tunnill til Sandvíkar. Samstundis er ein nýggjur tunnill teknaður millum Sandvík og Hvalba.

Mynd 2. Jarðfrøðiligur yvirlitsskurður. Tunnilmunnarnir á Sandoy og Skúvoy liggja í miðfláunum, meðan høvuðsparturin av tunlunum liggur í miðfláunum. Eins og tunnilmunnin í Sandvík, so vil ein nýggjur tunnill úr Sandvík til Hvalbiar kunna leggjast í miðfláunum allan vegin.